

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Karar Vermede Özsaygı ve Karar Verme Düzeylerinin İncelenmesi

Veysel TEMEL¹, Kazım NAS²

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0002-4575-2885>

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi. <https://orcid.org/0000-0001-8771-9568>

To cite this article/ Atıf için:

Temel, V. ve Nas, K. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 90-98.

Özet

Bu çalışma, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın modeli, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel niteliktedir. Araştırma grubunu spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören toplam 176 öğrenci (Yaş Ort.= 22,36±2,67) oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Mann ve Diğ. (1998) tarafından geliştirilen "Melbourne Karar Verme Ölçeği ve öğrencilerin kişisel özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Ölçek ile karar vermede öz saygı ve alt boyutlarından dikkatli karar verme, kaçınan karar verme, erteleyici karar verme ve panik karar verme üzere beş puanı elde edilmektedir. Ölçümlerin, normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için yapılan Çarpıklık (Skewness) – Basıklık (Kurtosis) tekniği sonucunda tüm boyutlarda normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Elde edilen puanların belirlenmesinde \bar{X} , S ve t-Testi, Tek Yönlü Varyans (One Way ANOVA) analizi ve farkın kaynağını belirlemek için ise Bonferroni testine bakılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin orta seviyenin üzerinde karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarından dikkatli karar verme ve kaçınan karar verme düzeylerine sahip oldukları fakat karar verme ölçeği alt boyutlarından erteleyici karar verme ve panik karar verme düzeylerinin ise orta seviyenin altında olduğu anlaşılmaktadır. Kişisel özelliklere göre katılımcıların cinsiyet ve sınıf değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterirken, yaş, spor yapma süresi ve boş zamanlarını değerlendirmede güçlük çekme değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Karar verme, Öz saygı, Spor, Öğrenci

An Investigation of Faculty of Sports Sciences Students' Self-Esteem and Decision-Making Levels

Abstract

This study aims to determine whether the self-esteem and decision-making levels of students studying at the faculty of sports sciences differ according to some variables. The model of the research is descriptive, one of the quantitative research methods. The research group consists of a total of 176 students (Mean age = 23.36 ± 2.87) studying at the faculty of sports sciences. The "Melbourne Decision Making Scale" developed by Mann et al. (1998) and the "Personal Information Form" developed by the researcher were used to determine the personal characteristics of the students. Five types of problem-solving scores are obtained from self-esteem and its sub-dimensions in decision-making, including careful decision-making, avoidant decision-making, delaying decision-making, and panic decision-making. As a result of the Skewness-Kurtosis technique, which was performed to determine whether the measurements were suitable for normal distribution, it was understood that all dimensions showed a normal distribution. \bar{X} , S and t-Test, One Way ANOVA analysis and Bonferroni test were used to determine the source of the difference. It is understood that the students participating in the study had above mid level of careful decision making and avoidant decision making from the sub-dimensions of decision-making scale, but the levels of delaying decision making and panic decision making from the sub-dimensions of the decision-making scale were below the middle level. It was concluded that while there was a

statistically significant difference in terms of gender and class variables of the participants according to personal characteristics, there was no statistically significant difference in terms of age, duration of doing sports and having difficulty in evaluating leisure time variables.

Keywords: Decision Making, Self-Esteem, Sports, Student

GİRİŞ

Karar verme, bireyin karşılaşmış olduğu seçeneklerden kendisine en iyi ve yararlı olanını seçmesidir (Tatlılıoğlu ve Deniz, 2011). Karar verme kişilerin karşı karşıya kaldığı durumlarda dikkate alması gereken alternatif seçimlerden yalnız elde bulunan seçeneklerin tanımlanması değil; bununla birlikte en uygun olan hedeflerimizi, isteklerimizi, yaşam tarzımızı, değerlerimizi birlikte gerçekleştirebilme işidir. Karar verme karar verirken kişide var olan kuşku ve endişeyi yok etme ya da en aza indirgeme işi olarak görülmektedir. Bu nedenle karar verme durumunda mutlaka karar verecek konu hakkında ayrıntılı bilgi toplanması çok önemli bir yer tutmaktadır. Karar verme esnasında var olan belirsizlikleri ortadan kaldırmaktan çok azaltmayı amaçlamak çok daha önem arz etmekte. Bu nedenle kişilerin verdiği kararların çok azı kesinlik veya emin olarak verilebilmektedir. Bununla birlikte ne yaparsan yap karar verme aşamasında tüm elde var olan tercihler konusunda tümüyle bilgi sahibi olunamamasıdır (Tekin vd., 2009).

Karar verme süreci bazı aşamalara sahiptir. Karar verme aşamasının başında kişi alacağı karar sonrasında karşı karşıya kalabileceği sonuçları iyi değerlendirip en uygun kararı alması gerekmektedir. Bu yüzden, kişi tüm seçenekleri belirler ve elde bulunan alternatifler içerisinde en uygun olanını elde tutar bunun dışında olan seçenekleri eler. Karar verme süreci sonrası kişi karşılaştığı sonuçları çok yönlü değerlendirmeli ve yorumlamalıdır (Tatlılıoğlu, 2014). Kişilerin karar alma aşamasında kişiliği, karakteri, içinde bulunduğu psikolojik faktörleri ve çevresel olayları göz önünde bulundurup bu durumdan en az etkilenmeye çalışmalıdır. Bu nedenle bu durumu çok iyi kontrol altında tutmalı en aza indirmelidir (Erözkan, 2011). Karar vermeden önce ve sonra içinde bulunulan duygu durumları daima olumlu yönde olmayabilir. Bu nedenle, karar verme durumu bir zorluğun çözülmesini sağlarken başka sorunlara da neden olabileceğini bilmemiz gerekir (Kıloğlu 2017). Doğru karar verebilmek için kişi tüm yönleriyle bilgiyi düşünmeli ve elde etmelidir. Tam tersi olumsuz bir durumda bulunan ve bu durumda karar vermeye çalışan birey asla doğru karar alamayacak ve güçlüklerden kurtulamayacaktır (Erözkan 2011; Akt.: Işık vd., 2018).

Aileden ayrılan bireyin sosyalleşme yolunda ilk bulunduğu kalabalık şekilde bulunduğu ortam okullar, öğrencilik yaptığı yerlerdir. Bu durumun daha anlamlı ve bilinçli bir şekilde kişide iz bıraktığı ve gelişimsel süreç olarak da adlandırılan yer üniversitelerdir (Kaya 2011). Üniversiteler gençlere birçok sosyal faaliyetler sunmakta, gençlerin katılmasına imkân sunmaktadır. Sportif faaliyetlerde bunlardan bir tanesidir. Bu bağlamda üniversiteler öğrencilerinin resmî eğitimleri dışında kalan zamanlarını iyi bir şekilde değerlendirmeleri için de yönlendirici rol üstlenebilmektedirler (Özşaker, 2012). Bu etkinlikler içinde yer alan spor öğrencilerin karar verme stilleri üzerinde önemli bir yeri olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü spor yapmanın karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri ile ilgili etkisi olduğu

bazı araştırma sonuçlarıyla desteklenmekte (Certel vd., 2013), sporcuların genellikle dikkatli karar verme stilini kullandıkları belirtilmiştir (Kelecek vd., 2012).

Alan taraması yapıldığında insanların karar verme stillerinin bazı değişkenlere göre şekillendiği söylenebilir. Fakat yapılan araştırmalarda özellikle spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinin ele alındığı araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Oysa spor yapan bireylerin hem fiziksel hem de psikolojik olarak rahatlığa ulaşması karar verme sürecinde etkili ve uygun karar vermeye zemin hazırladığı sonucuna varılabilir. Bu sayede kişilerin spora katılım ile karar verme stilleri arasında ilişkinin iyi anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu kapsamda yapılan mevcut araştırmada farklı spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Yapılan bu araştırmada tarama modeli kullanılmış olup, araştırmanın veri toplama aşamasında tarama modellenen araştırmalarda sıklıkla kullanılan Likert tipi ölçeklerden yararlanılmıştır (Karadağ, 2010). Tarama modellenen araştırmalar çeşitli değişkenler ışığında (cinsiyet, yaş vb.) bazı özelliklerin belirlenmesi amacı ile de kullanılmaktadır (Can, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini üniversitelerin spor bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinin öğrenim görmekte olan 176 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın örneklem grubu evren içerisinde basit tesadüfî yöntem ile seçilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Bilgilerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

		N	%
Cinsiyet	Erkek	117	66,5
	Kadın	59	33,5
Yaş	18-20 Yaş	40	22,7
	21-23 Yaş	111	63,1
	24 ve +	25	14,2
Sınıf	1	52	29,5
	2	28	15,9
	3	63	35,8
	4	33	18,8
Ne Kadar Süredir Spor Yapıyor sunuz?	0-2 yıl	43	24,4
	3-5 yıl	43	24,4
	6-8 yıl	32	18,2
	9 +	58	33,0
Boş Zamanlarını Değerlendirmede Güçlük Çekiyor Musunuz?	Her zaman	17	9,7
	Bazen	120	68,2
	Hiçbir zaman	39	22,2

Veri Toplama Aracı

İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci olarak, Mann ve Diğ. (1998) tarafından geliştirilen “Melbourne Karar Verme Ölçeği” (Melbourne Deciding Scale) ve tesadüfi örneklem yoluyla araştırmaya katılan katılımcılara yerinde uygulanmıştır (Akt., Savaşır ve Şahin, 1997).

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmaya katılan katılımcıların kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak ve araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturmak amacıyla araştırmacı tarafından 5 sorudan oluşan bilgi formu oluşturulmuştur.

Melbourne Karar Verme Ölçeği

Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II (MKVÖ I-II): Melbourne Karar Verme Ölçeği Mann, Burnett, Radford ve Ford (1997) tarafından, Flinders Karar Verme Ölçeği I-II temel alınarak hazırlanmıştır. Mann ve arkadaşları (1998)'de altı ülkeyi kapsayan kültürler arası bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı ve karar verme stillerini karşılaştırmak amacıyla Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II (MKVÖ I-II)'yi kullanmıştır. MKVÖ I karar vermede öz-saygıyı belirlemeyi amaçlayan bir ölçektir. Altı maddeden oluşmaktadır. Puanlama maddelere verilen “Doğru yanıtı 2 puan, Bazen Doğru yanıtı 1 puan, Doğru Değil yanıtı 0” puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 12'dir. Yüksek puanlar karar vermede öz-saygının yüksek olduğunun göstergesidir. Kültürler arası yapılan bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı .74 olarak bulunmuştur. MKVÖ II 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçek karar verme stillerini ölçmektedir. Dört alt ölçeği bulunmaktadır. Bunlar; dikkatli (6 madde), kaçınan (6 madde), erteleyici (5 madde) ve panik (5 madde) karar verme stilleri. Bu ölçekte MKVÖ I gibi yanıtlanmaktadır. Puanların yüksekliği ilgili karar verme stiline kullanıldığına işaret etmektedir. Alt ölçeklerin güvenilirlik katsayıları sırasıyla dikkatli .80, kaçınan .87, erteleyici .81 ve panik .74 olarak hesaplanmıştır (Mann ve ark., 1998). MKVÖ I-II'nin Türkçeye uyarlama çalışmaları Deniz (2004) tarafından yapılmıştır. Üniversite öğrencileri üzerinde yapılan güvenilirlik çalışmasında, MKVÖ I-II'nin güvenilirliği testin tekrarı ve iç tutarlık yöntemleriyle ayrı ayrı hesaplanmıştır. Testin tekrarı yöntemi ile alt ölçeklerden elde edilen güvenilirlik katsayıları $r = .68$ ile $r = .87$ arasında değişmektedir. MKVÖ I-II'nin iç tutarlılık katsayıları ise $\text{Alpha} = .65$ ile $\text{Alpha} = .80$ arasında değişmektedir. MKVÖ I-II'nin benzer ölçek geçerlik çalışması Kuzgun (1992) tarafından geliştirilen Karar Stratejileri Ölçeği ile yapılmıştır. MKVÖ I-II ile KSÖ alt ölçekleri arasındaki korelasyon katsayıları $r = .15$ ile $r = .71$ arasında değişen anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Akt.; Deniz, 2004).

Bu araştırmada; ölçek, katılımcıların karar vermede öz saygı iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.70 ve karar verme stilleri alt boyutlarından dikkatli karar verme iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.75, kaçınan karar verme iç tutarlılık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.74, erteleyici karar verme iç iç tutarlılık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.68 ve panik karar verme iç tutarlılık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde katılımcıların geneline ait karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarına ilişkin betimleyici istatistik yöntem kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS 25 (Statistical Package For Social Sciences) paket programı kullanılmıştır. Veri analizi için değişkenlere ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri belirlenmiş, değişkenler arasındaki farklılaşmayı belirlemede t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi, anlamlı bulunan F değerinde fark olan grupları belirlemede ise Post-Hoc testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2. Katılımcıların Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerlerine İlişkin Sonuçları

	N	\bar{x}	ss	Çarpıklık	Basıklık	Levene Testi	Min.	Max.
Karar Vermede Öz Saygı	176	6,87	2,15	,395	-,853	,774	1	12
Dikkatli Karar Verme	176	6,77	2,38	,835	,382	,102	1	12
Kaçıngan Karar Verme	176	6,23	2,99	,170	-,667	,146	1	10
Erteleyici Karar Verme	176	4,93	2,51	,157	-,644	,515	1	10
Panik Karar Verme	176	4,86	2,52	,142	-,551	,908	1	10

Tablo 2' de öğrencilerin karar vermede özsaygı ve karar verme ölçeği alt boyutları puan ortalamaları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda; araştırma kapsamına alınan öğrencilerin karar vermede öz saygı boyutundan almış oldukları puan ortalaması Ort.=6,87, karar verme ölçeği alt boyutlarından Dikkatli karar verme puan ortalaması Ort.=6,76, Kaçıngan karar verme puan ortalaması Ort.=6,23 ile orta seviyenin üzerinde oldukları ve karar verme ölçeği alt boyutlarından Erteleyici karar verme puan ortalaması Ort.=4,93, Panik karar verme puan ortalaması Ort.=4,86 ile orta seviyeye yakın oldukları sonucuna varılabilir.

Tablo 3. Katılımcıların Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{x}	ss	T Testi		
					Sd	t	p Değeri
Karar Vermede Öz Saygı	Erkek	117	2,95	2,07	174	,640	,523
	Kadın	59	2,73	2,29	106,61		
Dikkatli Karar Verme	Erkek	117	2,76	2,42	174	-,050	,960
	Kadın	59	2,78	2,33	120,23		
Kaçıngan Karar Verme	Erkek	117	5,99	2,99	174	-1,473	,142
	Kadın	59	6,69	2,99	116,44		
Erteleyici Karar Verme	Erkek	117	4,52	2,53	174	-3,127	,002*
	Kadın	59	5,74	2,29	127,49		
Panik Karar Verme	Erkek	117	4,49	2,50	174	-2,763	,007*
	Kadın	59	5,58	2,42	119,77		

*p<.05

Tabloda görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan öğrencilerin karar verme ölçeği erteleyici karar verme yaklaşım alt boyutu puanlarının öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı

bulunmuştur ($t=-3,127$; $p<,05$). Erkek öğrencileri ile kadın öğrenci grubu arasında erkek öğrenci grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, kadın öğrenci grubunda olan öğrencilerin erkek öğrenci grubuna göre erteleyici karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerin karar verme ölçeği panik karar verme yaklaşım alt boyutu puanlarının öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, grupların aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,763$; $p<,05$). Erkek öğrencileri ile kadın öğrenci grubu arasında erkek öğrenci grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, kadın öğrenci grubunda olan öğrencilerin erkek öğrenci grubuna göre panik karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) Sonuçları

	F, x ve ss Değerleri					One Way ANOVA					Fark
	Grup	N	\bar{x}	ss	Var.K.	KT	Sd	KO	F	p	
Karar Vermede Öz Saygı	1. Sınıf	52	2,94	2,04	,28	7,543	3	2,514	,541	,655	-
	2. Sınıf	28	3,28	2,37	,45						
	3. Sınıf	63	2,68	2,03	,25						
	4. Sınıf	33	2,79	2,37	,41						
Dikkatli Karar Verme	1. Sınıf	52	2,31	1,85	,26	55,799	3	18,600	3,405	,019*	2-1 2-3
	2. Sınıf	28	3,93	2,68	,51						
	3. Sınıf	63	2,49	2,15	,27						
	4. Sınıf	33	3,03	2,97	,52						
Kaçıngan Karar Verme	1. Sınıf	52	5,92	2,73	,38	69,473	3	23,158	2,646	,051	-
	2. Sınıf	28	5,11	2,83	,53						
	3. Sınıf	63	6,90	3,12	,39						
	4. Sınıf	33	6,36	3,08	,54						
Erteleyici Karar Verme	1. Sınıf	52	4,54	2,49	,34	24,301	3	8,100	1,289	,280	-
	2. Sınıf	28	4,50	2,73	,51						
	3. Sınıf	63	5,27	2,44	,31						
	4. Sınıf	33	5,27	2,46	,43						
Panik Karar Verme	1. Sınıf	52	4,36	2,50	,35	35,120	3	11,707	1,871	,136	-
	2. Sınıf	28	4,39	2,63	,50						
	3. Sınıf	63	5,19	2,14	,27						
	4. Sınıf	33	5,39	2,99	,52						

* $p<,05$

Tabloda görülebileceği üzere, karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği aritmetik ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) sonucunda sınıf gruplarının karar verme ölçeği alt boyutlarından dikkatli karar verme boyutu arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,405$; $p<,05$). Karar verme ölçeği alt boyutlarından dikkatli karar verme boyutu puanlarının sınıf değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi sonrası post hoc Bonferroni testi sonucunda 2. Sınıf öğrenci grubu ile 1. Sınıf ve 3. Sınıf öğrenci grubu arasında 2. sınıf öğrenci grubunda olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu

durum, 2. Sınıf grubunda olan öğrencilerin 1. Sınıf ve 3. Sınıf öğrencilerine göre dikkatli karar verme düzeylerinin daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmanın karar vermede öz saygı ve karar verme düzeylerine yönelik algı sonuçları;

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeyleri ile karar verme çözme ölçeği alt boyutlarından Dikkatli karar verme ve Kaçınan karar verme düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu, fakat Erteleyici karar verme ve Panik karar verme düzeylerinin ise orta seviyeye yakın olduğu söylenebilir.

Ulaşılan bu sonuçlar alan yazındaki benzer araştırma sonuçlarıyla örtüşmekteyken bazı çalışmalarla da örtüşmediği anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeyleri ve alt boyut düzeyleri incelendiğinde; Yaş, Ne Kadar Süredir Spor Yapıyor sunuz? , Boş Zamanlarını Değerlendirmede Güçlük Çekiyor Musunuz? değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yapılan literatür taramasında, bu sonuçları destekler nitelikte bazı çalışmalara rastlanmıştır. İlgili alan yazın incelendiğinde araştırmaların yaş, spor yapma süresi ve boş zaman değerlendirme değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermediği bulan çalışmalar da mevcuttur (Bayrak 2015, Kırgil 2015; Temel 2015).

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği ve alt boyut düzeyleri incelendiğinde; Cinsiyet ve Sınıf değişkenleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılığa göre, kadın öğrenci grubunda olan öğrencilerin erkek öğrenci grubuna göre erteleyici ve panik karar verme düzeylerinin daha yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stillerinin cinsiyetlerine göre farklılık göstermesinin temelinde, kadın ve erkeklerin farklı duygusal zekâ yapılarına ve düşünme becerilerine sahip olmalarının yattığı savunulabilir. Nitekim literatürde yer alan bazı araştırmalarda mevcut çalışmanın sonucunda da olduğu gibi karar verme stillerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir (Sugötüren vd. 2011; Dalkılıç, 2015; Certel vd., 2013; Çetin vd., 2011). Ancak literatürde yer alan bazı araştırma bulgularının karar verme stillerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini tespit ettiği görülmektedir (Yiğit vd., 2016; Kızar vd., 2015; Kelecek vd., 2012; Tekin vd., 2010; Köksal vd., 2007).

Sınıf değişkeni grupları ile karar verme ölçeği alt boyutlarından Dikkatli karar verme boyutu arasındaki istatistiksel olarak ortaya çıkan fark 2. Sınıf grubunda olan öğrencilerin 1. Sınıf ve 3. Sınıf öğrencilerine göre dikkatli karar verme düzeylerinin daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun da sebebinin 2. Sınıf öğrencilerinin 1. Sınıflara göre daha bilinçli olması, 3. Sınıflara göre de daha az kaygı düzeylerinin düşük olmasından olabileceği düşünülebilir. Avşaroğlu'nun (2007) öğrenciler için yapmış olduğu çalışmaya göre öğrencilerin sınıf değişkenime göre bir fark bulamamış olması mevcut çalışmayı destekler nitelikte olmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Avşaroğlu, S. (2007). *Üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme stresse başa çıkma stillerinin benlik saygısı ve bazı değişkenler açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Bayrak, S. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının karar verme düzeylerinin incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(17), 429-438.
- Can, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Certel, Z., Aksoy, D., Çalışkan, E., Lapa, T.Y., Özçelik, M.A. & Çelik, G. (2013). Research on self-esteem in decision making and decision-making styles in taekwondo athletes. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 1971-1975.
- Certel, Z., Bahadır, Z. & Sönmez, G. T. (2013). Investigation of empathy and self esteem in decision making and decision-making styles among those who played team sports. *Nigde University Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 7(1), 16-27.
- Çetin, M.Ç., Taşğın, Ö. & Arslan, F. (2011). The relationship between reaction time and decision-making in elite kickboxing athletes. *World Applied Sciences Journal*, 12(10), 1826-1831.
- Dalkılıç, M. (2015). Examining decision-making levels of athletes of various branches in team environments in terms of socio demographic variables. *Anthropologist*, 21(1,2), 31-38.
- Deniz, M. E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı, karar verme stilleri ve problem çözme yöntemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(15), 25- 35.
- Erözkan, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar verme stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 60-74.
- Işık, U. ve Cengiz, R. (2018). Doğa kulüplerine üye bireylerin zaman yönetimi ve karar verme stillerinin incelenmesi. *Spormetre*, 6(2), 25-35.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- Kaya, A. M. (2011). *Üniversite öğrencilerinin rekreatif faaliyetlere yönelik tutumları ve boş zaman motivasyonlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Kelecek, S., Altıntaş, A., ve Aşçı, F.H. (2012). *Sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi*. II. Uluslararası Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi Bildiri Kitabı, Mayıs– 2 Haziran, Ankara, s. 244. 31.

- Kıloğlu, M. (2017). *Türkiye olimpik hazırlık merkezlerine (tohm) devam eden sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Kırgil, F. (2015). *Beden eğitimi öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinin karar verme ve atılganlık düzeylerinin bazı değişkenlikler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Kızır, O., Dalkılıç, M., Ramazanođlu, F. & Ulukan, H. (2015). Examining the decision-making levels of glider pilot trainers and glider pilot candidates in terms of socio-demographic variables. *Anthropologist*, 21(1,2), 231-239.
- Köksal, A. ve Gaziođlu, A.E.İ. (2007). Ergenlerde duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasındaki ilişki. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 133-146.
- Mann, M.E., Bradley, R.S. & Hughes, M.K. (1998). Global-scale temperature patterns and climate forcing over the past six centuries. *Nature*, 392, 779-787.
- Özşaker, M. (2012). Gençlerin serbest zaman aktivitelerine katılmama nedenleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 126-131.
- Savaşır, I. ve Şahin N.H. (1997). Bilişsel Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler. *Türk Psikologlar Derneđi Yayınları*, Ankara.
- Tatlılıoğlu, K. (2014). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı düzeyleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin bazı değerşkenlere göre incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 150-170.
- Tatlılıoğlu, K. ve Deniz, M. E. (2011). Farklı öz-anlayış düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinin karar vermede öz-saygı, karar verme stilleri ve kişilik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 19-41.
- Tekin, G., Amman, M. T. ve Tekin, A. (2009). Serbest zamanlarda yapılan fiziksel egzersizin üniversite öğrencilerinin depresyon ve atılganlık düzeylerine etkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 148-159.
- Tekin, Ö.A. ve Ehtiyar, V.R. (2010). Yönetimde karar verme: batı antalya bölgesindeki beş yıldızlı otellerde çalışan farklı departman yöneticilerinin karar verme stilleri üzerine bir araştırma. *Yařar Üniversitesi Dergisi*, 20(5), 3394-3414.
- Temel, V. (2015). *Beden eğitimi öğretmenlerinin, problem çözme becerileri, karar verme stilleri ve öfke tarzları*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Yiğit, Ş., Dalbudak, İ., Musac, M., Gürkand, A.C. & Dalkılıç, M. (2016). Examining decision making level of wrestlers in terms of some variable. *International Journal of Environmental & Science Education*, 11(10), 3277 – 3284.